

Any II - Girona - Novembre 1907. — Núm. 17

Scherzando...

REVISTA MUSICAL MENSUAL CATALANA ILUSTRADA

REDACCIÓ * PLASSA DEL VI - N.º 11 - 1.ª * GIRONA

En Josep Pi Pascual

SUSCRIPCIÓ: Un any 3 pessetes

Número solt 25 Céntims

En Josep Pí Pascual

Es un exquisit compositor que honra, tant a la població de Palafrugell com a la seva família, com a sos mestres.

Comensà sos brillants estudis ab el mestre Carreras de La Bisbal, vora de qui aprengué armonia y composició, coronant sa lluida tasca en el conservatori del Liceo de Barcelona, essent son mestre, per durant llarga temporada, el senyor Nicolau, y obtinguent merescuts y nombrosos premis.

Ben prompte demostrà posseir notables qualitats, que li valgueren la distinció de que va esser objecte quan feu oposicions a una plassa de músic major, del Regiment Regional de Palma de Mallorca, ja que de tots els concursants fou ell un dels dos únics que aprobaren.

Escritor fecondíssim, té compostos uns quatrecents ballables, de gran originalitat y valua que son executats per totes les orquestres de Catalunya, sense comptar ab algunes simfonies, fantasies y bon nombre de pessés relligioses, entre elles, molt digne d'esmentarse, una gran missa a quatre veus, chor y orquestra, que demostra les excelents qualitats de l'autor en aquest genre.

Jove encara, ovirem en ell a un de nostres conreadors de la música dels que fa esperar, nom y gloria.

J. G.

Concert de l'Orfeó Catalunya

El día de Sant Narcís, com estava anunciat, donà en el Teatre Principal son concert la benemèrita entitat coral de Cassà de la Selva. Fou aqueixa vetllada una de les coses més notables y més cultes de les que composaren el programa de les pasades fires.

Nosaltres, al parlar d'aital concert, tindriem que repetir les moltes alabances que en distintes ocasions hem dedicat justíssimament a l'Orfeó y a son mestre el Reverent Mossen García.

El públic sab, car nosaltres ho hem dit moltes vegades, de quina manera interpreten les obres de son repertori, que va enriquintse cada día, demostrant una constancia en el treball y un amor a l'art veritable que poques entitats de l'indole de l'Orfeó Catalunya superen.

Ara analisarem doncs la seva tasca en el concert de referencia, sols farem constar que fou un altre triomf per l'Orfeó y que a l'interpretar les difícils peces de Victoria que figuraven en el programa a pesar de ser unes obres grosses que exigexen veus d'una gran maestría y qualitats no vulgars, l'Orfeó en surtí victoriós, lo qual feu avinent que l'estudi ferm es un factor d'importancia pera arribar a lo que a primera vista apar quasi una tenacitat. Nosaltres a l'oír aquells bons cassanencs interpretar aquella música l'emoció ens nuara la gola.

Com a recort de sa visita a Girona, la Casa Sobrequés y Reitz li regalà a l'Orfeó una cinta per la Senyera, que fou rebuda ab grans mostres d'agraïment.

El nostra, sigué altra volta un bon remerciament per els orfeonistes y per son mestre el goig pur que ens proporcionaren en son últim concert.

Lohengrin

El día de Sant Narcís va estrenar-se al Teatre Principal l'exquisitíssim drama musical de Wagner. Fou la primera vegada que's representava una obra del mestre de Bayrenth a Girona. La representació la recordèm com una cosa dolorosa. Estimèm massa'l geni de Wagner pera que no'ns intristís la *mise en scène* de *Lohengrin*. Allunyèm la visió trista!... Diguèm, no obstant, que la senyora Vergieri, en son paper de *Elsa*, y el senyor Rayer, en son paper de *Lohengrin*, feren un treball forsa remarcable y que l'orquestra, baix la batuta del mestre Pérez Cabrero, se surtí forsa bé de la seva difícil tasca.

Es oportú parlar de l'obra estrenada, però nosaltres no sabriem pas dir tota la seva intensa bellesa. Per això traduí de l'obra *Wagner* den Mendès, les uncioses paraules que'l poeta dedica a *Lohengrin*.

El prelude de *Lohengrin*! No s'ha havia realitzat mai encare, desde que l'art humà prova d'expressar lo inefable, una manifestació tan perfecta, tan deliciosa, de lo inmaterial. Listz, Carles Baudelaire, Villiers de l'Isle-Adam y altres escriptors no menys subtils, han assajat de traduir aquet prelude am la paraula escrita, però, per belles que siguin les pàgines qu'han publicades, que per dessota han estat de llur admirable assumpte! Cap prosa, aduc cap poesia, podria arribar a l'altura d'aquesta nuvolada on passen voliers sonores d'àngels d'ales de cigne, y que romp per un moment,

Comme un chœur de clairons éclatant à l'aurore,

l'espendor que s'acosta dels missatgers celestials.

Aprés, el teló s'aixeca. Es veu una prada a les vores de l'Escalda. Devant d'Enric l'Aucellaire, devant la multitud dels senyors brabantons y saxons. Elsa es acusada d'haver donat mort a son germà petit—es acusada per Frederick, comte de Telramund.—Qui la defensará, an ella, ignoscenta y feble? Un cavaller qu'ha vist en somnis. «Am resplandenta armura s'em va un guerrer mostrar, de llum tan santa y pura no he vist altre hom brillar: la mà en son brand posava, corn d'or al cint duent; qu'ell desde'l cel baixava semblar-me va tament. El dols consol qu'ansio, discret y honest portá; en eix guerrer confio: ell mon campió será!»

Elsa calla, extática, y veusaquí que sobtadament la multitud corre vers la riva, espantada y sorpresa per un prodigi. «Ah! Sorprenent miracle! Còm? què veig? Un cigne duu una barca cap aquí! Dins hi ha un guerrer! Brillanta armura duu! L'esguard s'abat devant tal brill! Ja s'apropa, mireu, ve cap aquí! Cadena d'or al cigne té lligat!»

Aixís, en un chor on se barreja, clarament formulat per la orquesta, el presentiment d'una victoria propera, aixís s'exclamen els senyors brabantons, mentres Lohengrin aborda a la riva de l'Escalda. Lohengrin s'ha afanyat a venir pera defensar a Elsa de Brabant. Mentres diu els primers versos, les veus y els instruments callen, a fi de que'ls espectadors puguin sentir netament y no oblidar mai més aquesta frase celeste:

«Te donc mercès, mon cigne aimat! Veste-n de nou al lloc serè, d'on m'has per l'ample riu portat; torna tan sols pel nostre bé! Serva-t fidel pel fi sagrat! A Deu! A Deu! mon cigne aimat!»

Oh! quins mots podrien expressar la inefable melodia del chor que lentament, tendrament, segueix an aquest adeu, y qu'es com el reconeixement meravellat, per tota una multitud, tocada de la gracia, de la natura angèlica del miraculós cavaller...

—Respòn, doncs, Elsa de Brabant! Si't soc campió per tu lluitant, vols sens duptes y sens cap por, fer-me guardiá del teu honor?

Elsa s'agenolla, subjugada per un ascendent diví.

—Mos béns, ma vida, tot es teu! Jo't donc, mon hèroe, tot lo meu!

—Si are lluitant per tu jo venso, plau-te que sia'l teu espós?

—Com als teus peus rendida'm llenso, donc-te mon ánima am mon còs.

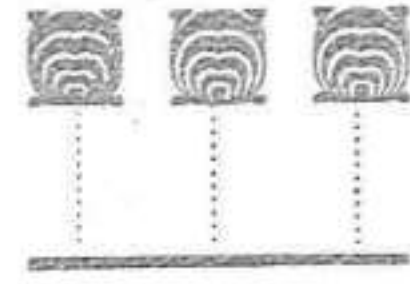
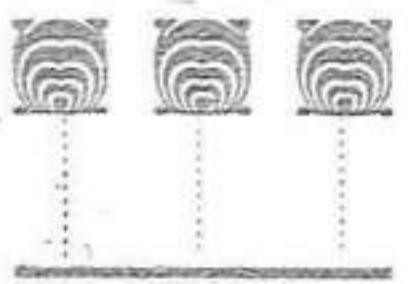
—Elsa, si'l nom d'espós deus dar-me, si terra y gents detenc-te jo, si mai de tu podré allunyar-me, prometre-m deus cumplir això: Mai preguntar gosessis, mai sapiguer volguessis, còm soc, del lloc que vinc, ni menys el nom que tinc!

—Mai cosa aital deuré pretendre.

—Elsa! mon cor ja es teu!»

Ai! que va es l'análisi, y que fret sembla aquet diálec axis traduí, despullat del doble encantament de la poesia original y de la música!

El més incolor dels mots qu'acabeu de llegir ressucita en la meua memoria adorables emocions; jo sento encare'l tema indulgent y ferm alhora am que Lohengrin proibeix a Elsa de preguntar-li'l seu nom.

Còm ho faré? La paraula solsament parlada es impotentia pera revelar els encants de la paraula melòdica. Lo inefable no més pot expressar-se per sí mateix. Si volèu comprendre y creure, sols hi ha un medi: anèu a sentir *Lohengrin*.

Mentrestant, ja que la ocasió s'ens presenta, miraré d'indicar segons quin sistema combina Ricard Wagner la exposició de sos drames musicals.

Després d'haver, amb un preludi, transportat els espectadors a la esfera ideal o real que serà'l medi de la acció, o, amb una overtura, indicat els principals elements del drama, pren cura d'establir els caràcters. Establir els caràcters per medi de la música? Això es posible? Per medi de lamúsica sola, no. La música, que subratlla, comenta y desenrotlla, encap cas podria esser precisa com la paraula.

S'han enganyat, voluntariament o involuntariament, aquells qu'han atribuït a Ricard Wagner la pretensió de pintar per la nota y el ritme reduïts a sí sols tal o qual sentiment, tal o qual objecte. Però establir caràcters y expressar passions per la música unida a la poesia, això no més es difícil, y els treballs penosos tempten als grans esperits. L'ànima d'un ser humà, per complexa que sigui, pot revelar-se d'una manera general en qualques mots, mentres siguin suficientment quintessenciats. Trovar y agrupar aquets mots segons el ritme del vers, es cosa del poeta; a la frase parlada unir una frase melòdica que li sigui perfectament apropiada y en redobli l'efecte, es cosa del músic. Ricard Wagner es un gran poeta y un gran músic. Per això son tan nombrosos en son obra, admirables tèmes, expressió musical de les idees poètiques qu'acompanyen.

Desde que'ls principals personatjes del drama wagnerià son entrats en escena, acullits per les sonoritats de la orquesta; desde qu'han pronunciat qualques paraules corroborades per qualques notes l'espectador podrà seguir-los, ausents y tot, a través de tota la obra, perquè tindrà en els oïdos y reconeixerà per tot la melodia especial que'ls distingeix y els explica. Primeramente ella s'ha mostrat am l'auxili de la poesia, però, quan el sentit que representa serà suficientment comprès y lligat amb ella, podrà fer-se sentir sola, augmentada, disminuïda, aduc transformada, segons les eventualitats del drama, y a voltes un fragment de frase, a voltes aduc una sola nota vagament evocada per un sol instrument, abastaràn a donar a l'auditori un mon d'impressions interiors.

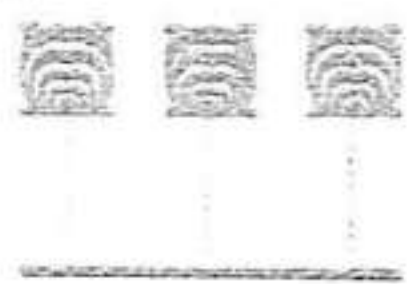
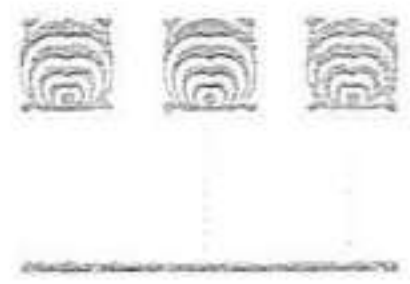
El partit que'l drama líric pot treure d'aquets retorns breus y *saisissants* vers els caràcters y els sentiments fonamentals de la obra, un pot concebir-los, encare que no més sigui amb aquesta ràpida explicació; però lo que un no's pot imaginar, a menys d'haver sentit *Lohengrin* o *Tristán y Isolda*, es l'empleo meravellós que Ricard Wagner fa d'aquet medi creat per ell; es son art de fer reapareixe en la orquesta les diverses melodies-tipos, de fondre-ls-hi de faisó que, essent molt personals y de fàcil coneixe, malgrat això jamai interrompen la melodia simfònica, contínua, de la orquesta; es la prodigiosa emoció qu'invadeix l'ànima quan, a certs moments de l'acció, els temes s'entrallassen o topen en les sonoritats instrumentals o corals, a l'ensemps que's compliquen sobre la escena'ls moviments tràgics dels quals son la trama íntima, visible sempre.

Dit això, tornèm a *Lohengrin*.

Després d'una senzilla y poderosa pregaria adreçada al cel per l'emperador d'Alemanya, el campió d'Elsa combat a Frederick de Telramund. El vigor dels metalls escandeix les alternatives de la lluita.

Frederick cau; Lohengrin li perdona la vida, y allavors esclata, llensat per Elsa y les cent veus del chor, el crit de victoria més fogós y més irresistible que jamai hagi sortit de pits humans. Aduc tenint en compte'l geni mateix de Ricard Wagner, un se pregunta còm pot esser qu'un home hagi assolit la altesa d'inspiració y de ciencia que fa d'aquet final una incomparable obra mestre.

Quan el teló s'aixeca per segona vegada, la nit regna a l'interior del

burg d'Anvers. Darrera qualques finestres aclarides, se celebra amb un festí la victòria de Lohengrin; en els esglaons de la església están asseguts Frederick y la seva dona Ortruda, la maga escandinava. Ventsuts pel juí de Deu, rumien en silenci. Oh! qu'es dolorosa y odiosa la fressa dels violonxelos qu'acompanya llur reveria, y on per moments s'obre pas el tema am que Lohengrin va proibir a Elsa que jamai l'interrogués, y la melodia del preludi, qu'es la gloria angèlica del misteriós cavaller!

—Aixeca-t ja, companya en mon afront!, diu a la fi el comte de Telramund; la llum del jorn aquí no'ns deu trobar.

—No puc partir; lligada'm sento aquí. Dels enemics en l'esplendent festa, trobar-hi vui subtil verí mortal, que'l nostre afront y ensemps llur goig acabi!

—Ai! Déu ens ha condemnat!

—Déu! es a ta covardia qu'anomenes Déu!

—M'espantes! Eix nom afrosament ressona en ta boca!»

Y el diàlec—una de les escenes més tràgiques de la obra wagneriana—es perllonga, rublert de rabia y de remordiments, fins a la hora en que, entre'ls perfums de la nit, Elsa apareix al balcó ignoscenta y ditxosa. Oh! aqueixa veu en les obres encantades mentres els dos miserables sotjen llur dolsa presa y Ortruda esfereidora, exclama:

«Déus ofesos! Vaig aré a vengar-vos! Puniu l'afront qu'aquí l'odi vos feu! Dau-me braó per mellor honrar-vos! L'orgull d'eixos vils renegats desfèu! Wotan! t'invoco, oh Déu potent! Freia! escolta eix prec fervent! Feu qu'am mes arts d'engany funest, obtinga ma venjansa prest.»

Aprés, el drama's desenrotlla. Per misericordia, Elsa aculleix a Ortruda que li insufla'l verí d'una curiositat fatal. Però la maga ha cregut en va que podria arrossegar-se y dissimular sempre; son furor reventa la seva hipocresia. Quan, havent vingut el jorn, ella s'encamina, darrera d'Elsa, vers la església, no pot sufrir de veure's barrejada am les serventes, y s'abandona a formidables imprecacions; bentost Frederick s'ajunta amb ella, y llurs veus flectomadores, barrejades a les queixes esglaiades d'Elsa, al cant angelical de Lohengrin, a les graves paraules del Rei, a la sorpresa y la còlera del chor, formen l'admirable y tràgic conjunt am que acaba el segon acte.

Joiosa, clara, vivás, la orquesta comensa. Aquesta introducció es el cant de les esposalles alegres. Al acabar-se s'ajunta al chor de jovincels y jovinceles que condueixen a Elsa y a Lohengrin a la cambra nupcial, dolsament iluminada; aprés, les veus, tan joves, tan fresques, tan tendres, s'allunyen y s'apaguen; els novells esposos están sols per primera vegada. No cerquèu pas en llurs transports l'amor crudelment esllanguidor que lliga Tanhauser a Venus, o la passió sanglotadora d'Isolda per Tristán. La unió dolosa de dugues ànimes, l'hymeneu de dos candors, l'un celest, l'altre de la terra, però gairebé celest a forsa de puresa; la fusió de dos àngels en un sol angel; tal es aquesta nit de noces. Tan bells, tan casts, llur cant es com una pregaria, y llurs cors son dugues lires verges.

Més el perfidiós concell d'Ortruda ha lliscat, temptador, en l'esperit d'Elsa. Ella voldria saber el nom, la naturalesa, la patria de l'hèroe a qui abraça. En va Lohengrin s'esforça en apartar-la d'aquell pensament perillós; ella no pot resistir a son desig, y fa la pregunta fatal. En el mateix instant, Frederick, amagat darrera una cortina de la cambra nupcial, surt y creu sorprendre al seu miraculós vencedor; aquet, agafant la espasa que li presenta Elsa, fereix al traïdor, que flectoma y mor. En quan a l'esposa curiosa, s'ha acabat sa ditxa:

—Per dur-la al Rei guarniu-la encara, a Elsa, la meva suau muller! Jo allà daré resposta clara; qui es son espós podrá saber!»

Com al primer acte, els senyors brabantons y saxons están reunits devant el setge de ferro d'Enric l'Aucellaire. Lohengrin s'atansa y diu, mentres la orquesta evoca la melodia del diví preludi:

«Al lluny del lluny, on mai anar podrieu, hi ha un gran castell y es Monsalvat son nom: explèndit temple en son bell mig veurieu, com mai

altre semblant vegé cap hom. Un sacre cálzer que la gracia omplena, com sens igual reliquia hi es guardat, el qual un jorn als homes purs de mena, pel bell estol dels àngels fou baixat. Cada any del cel devalla una coloma, per fer la seva gracia més potent: tal es el Gral; de pura fè am l'aroma. l'esperit cobreix del cavaller servent. Aquell que'l Gral destina per servir-lo, armat se sent amb un poder sobrehumà; jamai les arts del mal podrán ferir-lo, car sols am l'esguart donar la mort podrà. Oiu.. al qu'ara aquí resposta us dóna: del Gral ja l'enviat coneix tothom; mon pare Parcival duu sa corona, servent jo'n soc y es Lohengrin mon nom.»

El cavaller tindrà de partir. Aquesta Elsa qu'ha dubtat d'ell, però qu'ell adora, tindrà de deixar-la. Quina pluma podria contar els adeus de Lohengrin a Elsa, les llàgrimes d'aqueix angel sobre aquesta noia viuda avans d'esser esposa? «Doncs, eix secret per què me'l feies dir? Ara partir dec jo ben lluny d'aquí!»

Y veus aquí que'l cigne ha tornat. Es hora de partir. El Gral s'irrita. «Oh Elsa! Sols un any restar volia jo al teu costat, gaudint ta propia sort!»

Inútils recances. Ell s'allunya en la barqueta miraculosa, cridat en và per la esposa, acompanyat dels precés de la multitud, perseguit per les imprecacions d'Ortruda. y el tema angelical del prelude, atravesat pels crits d'Elsa, reapareix en la orquesta, més enlairat, més clar, més inmaterial—y tan trist are!—mentres que'l cavaller Gral s'en entorna vers les esplendors misterioses de Monsalvat.

CATULLE MENDÈS

(Tr. de Carles Rahola. La part del *Lohengrin* que's transcriu es de la gran traducció catalana de D. Joaquim Pena y D. Xavier Viura.)

Impresions simfòniques

Com ja havíem avensat als nostres llegidors, el 29 del prop passat més d'Octubre, l'orquestra "Filarmònica Barcelonesa" que dirigeix el Mestre Lassalle, donà a conèixer, en el Teatre Principal de Barcelona, l'obra de nostre volgut amic En Juli Garreta, quin titol encapsala aquestes ratlles.

Per tractarse de l'obra d'un íntim amic nostre, ens abstenim de ferhi comentaris, que podrien creures mancats d'imparcialitat; limitanos a copiar alguns extractes (els que ens senblen mes justos y raonats) dels judicis que ha merescut per part de la premsa de Barcelona.

D' "EL POBLE CATALÀ".—He guarda expressament els "Estudis simfònics" del mestre Garreta pera 'l final. Y no, com ja he dit abans, perque'ls cregui superiors a lo dels dos mestres alemanys anomenats anteriorment, sinó perque, tractanse d'una estrena, y de l'estrena d'un català, just es parlarne ab l'extensió que requereix l'importancia que'l fet té pera nosaltres.

El mestre Garreta ha revelat en aquesta obra un gran temperament de simfonista. En ella podrà haverhi defalliments, inexperencies, tot lo que es vulgui; més el conjunt, la taca, l'impressió total, es la de que tenim un altre músic d'empenta, un altre combatent de l'art musical català, entre 'ls joves d'última hora que estan disposats a donarli dies de gloria. Els seus "Estudis simfònics" son en primer terme una cosa sana, serena, lluminosa: estem ben lluny de totes les neurosis, de totes les torturadores inquietuts del viure modern. Y això sobre tot, per damunt dels procediments, es lo que dona a l'obra del músic empurdanès un aire clàssic, relligantlo a la soca patriarcal dels músics del sigle XVIII y comensaments del XIX. Més entenguis que aquest lligam, que aquest nexce, es una cosa purament espiritual, interna, no producte d'escola, d'imitació.

Altres dels seus caracters es l'esperit fonament català. Adverteixis que dic català y no catalanesc. Es una distinció fonamental, perque, desgraciadament, el no haverla tingut en compte ha esterilitzat, a molts dels nostres músics, estancanlos en una servil imitació dels cants populars.

Lo den Garreta sent fortament la terra; però aquest sentiment es una cosa que brolla de dintre, no una copia purament formal, externa, de les nostres cançons.

L'execució que donà la Filarmònica a n' aquesta obra no fou la perfecta que's mereixia. Anava solzament apuntada ab agulles. De totes maneres el públic rebé l'obra ab entusiasme, cridant al mestre Garreta després del *scherzo* y al final. Es de desitjar que el mestre Lassalle ens dongui dels "Esludis simfònics" una nova audició, preparada ab temps, en els concerts de la vinenta primavera, a fi de que poguem apreciarne totes les belleses.—P.

De "LA PUBLICIDAD".—Llenaba la primera parte unas "Impresiones simfónicas", del maestro empurdanés Sr. Garreta.

La obra en conjunto y pasando por algunos desiertos musicales, revela un buen compositor, el que no sólo ha pretendido mostrarnos resolver las más intrincadas armonías y mostrarnos las innumerables sorpresas de fugas y contrapunto, sino que el Sr. Garreta encuentra frase muchas veces completamente original, y que desenvuelve como un maestro consumado. Quizá la obra pierda en algunos momentos en unidad y en cuerpo, pero tratándose de la primera obra simfónica de un autor en la que abunda más lo bueno y puro que lo anodino y vulgar, no titubeamos en allegar nuestro aplauso á la labor artística del Sr. Garreta.

De los cuatro tiempos de que consta la obra, sin duda el mas acabado es el tercero.

El Sr. Garreta fué ovacionado y tuvo que presentarse á recibir tan justo tributo.

De "LA VANGUARDIA".—Réstanos, pues, hablar del último concierto. Garreta, á juzgar por sus *Impresions simfòniques*, es un músico de fresca espontaneidad, todavía no avezado á complicaciones polifónicas de la moderna instrumentación, y que ni le hace falta el averzarse.

Verdadero temperamento de sinfonista, su obra que revela intuición hacia lo sano y lo sereno, huye de la neurosis ciudadana, y se mantiene en los límites de contemplación, sin comentarios tendenciosos, de la Naturaleza al aire libre, contemplada acaso desde la orilla del mar latino, mirando hacia afuera y hacia lo alto, sin preocuparse de halagar el gusto de un público encerrado en una sala de espectáculos, sino interpretando espontáneamente la espléndida visión de la luz, el concierto de los murmullos que sugieren al compositor un clasicismo de interpretación que nos recuerda á Haydn y Mozart, sin delatar ni un ápice de un servilismo de imitación que empañara la personalidad de la obra.

La de Garreta, ahora ya acreditada de clara y serena sin duda habrá de tomar más trascendentales proporciones sin perder su frescura y su estilo propio.

El público celebró mucho el conocer como sinfonista á un compositor de tan meritisimas condiciones y le prodigó una ovación tan espontánea como la música que acababa de oír.»

Sols ens resta enviar una abraçada al mestre Garreta, y que aquets elogis, serveixin pera encoratjarlo a trevallar ab fé y entusiasme, no duptant que donarà dies de gloria a Catalunya.

CONCURS MUSICAL SOBREQUÉS & REITG GIRONA

Composicions rebudes

1 La Orfaneta. 2 Idealitat, lema Ballem, ballem. 3 Cantets de nov, lema Cantem, cantem. 4 Escenes pera infants. 5 La Empordanesa. 6 La Pubilla del mas Grau, lema Jo vull ballarla. 7 Les noyes de Figueres. 8 Recorts de Girona, lema A la font. 9 Cansonetes infantils, lema Les cançons regeneren als pobles. 10 La moreneta del Empordá. 11 Reculls

de cansonetes, lema Als nins. 12 Follets, lema Nit de lluna. 13 Espigues nevades. 14 El saltet de la pubilla, lema Visca la sardana. 15 Sardana, lema Alegría de nostra terra. 16 Perpetuina, lema Tal com la volem, típica y fácil. 17 Cercant l'Ideal. 18 Aplec de cançons pera infants, lema "No diguis blat..... 19 Sis cançons escolars, lema Pera'ls infants. 20 Xerro-teig de Pardals, lema Empordanesa. 21 Espurna Ampurdanesa. 22 La Melindrosa, lema Ball de germanor. 23 Faules, lema Isop. 24 Cançons infantils, lema Originals d'estil popular. 25 Lo n yigo, nyigo, nyigo, De la gata y en Belitre. 26 Gloses, lema Simplicissimus. 27 Toc d'alba.

NOTA.—A petició de molts autors, se posa en coneixement que s'ha acordat prorrogar el plas de admissió de treballs que finia'l día 20 del corrent, fins a igual día del proper mes de desembre.

La composició núm. 13 no pot entrar en concurs per no adaptarse a les condicions detallades a la convocatoria.

Comentaris

Retallém del diari madrileny «La Correspondencia de España» uns interessants paragrafs que ab gust insertem per tractarse d'una industria catalana que per sos mèrits s'ha imposat als mercats estrangers.

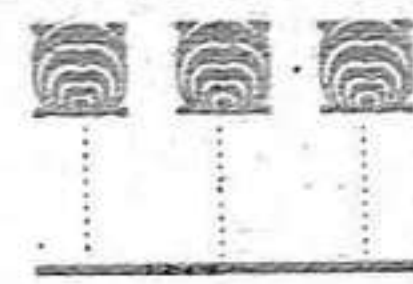
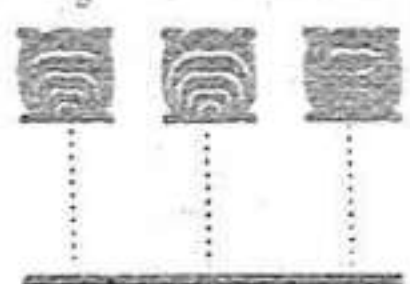
“EXPOSICION DE HIGIENE, ARTES, OFICIOS Y MANUFACTURAS

LAS INSTALACIONES

ORTIZ & CUSSÓ

La afortunada Casa Ortiz & Cussó, tan conocida por sus magníficos pianos, ha obtenido en la Exposición actual, el Gran Premio. Si la recompensa es alta, justo es reconocer que altos y excepcionales son también los méritos de estos constructores, que han conseguido en brevísimo tiempo ocupar un primer puesto en la industria española.

De fundación reciente, pues data de 1898, la historia de esta Casa es tan corta como brillante. Surgió de pronto en la capital de Cataluña, se lanzó á la competencia, venció en cuantos certámenes tomó parte, extendió sus productos á toda Europa y América, y conquistó una reputación grande y sólida; todo en el transcurso de algunos años. No hay precedente de un desarrollo tan rápido en este género de industrias. Analizando las causas que han podido contribuir á ese desenvolvimiento sorprendente, es lógico atribuir, desde luego, la mayor parte á la actividad é inteligencia de los fabricantes, que han sabido aprovechar los adelantos de una industria ya formada para aplicar á sus obras todo lo ventajoso y práctico, sancionado ya por la experiencia, y separarse de lo perjudicial é inútil. Mientras las casas antiguas perseveran en sus errores, por un terco respeto á la tradición, no evolucionando sino á remolque, los fabricantes catalanes, con gran espíritu práctico, se aco-gen á un eclecticismo bien entendido, adoptando y haciendo suyas todas las innovaciones provechosas. Así los instrumentos de esta marca son perfectos, en cuanto hay derecho á exigir del progreso industrial moderno.

Otra de las causas, menos directa que la anterior, aunque poderosa también, de la prosperidad de esta Casa, es el medio en que se ha desarrollado. El ambiente artístico de Barcelona favorece este género de empresas con una eficacia que en vano se buscaría en el resto de España, por triste que sea decirlo. La Sociedad Franco Hispano Americana, con marca industrial Ortiz & Cussó, es una entidad poderosa y fuerte, constituida con cinco millones de pesetas de capital. Sus talleres son inmensos. Actualmente está construyendo la nueva fábrica, en terrenos del Ensanche de Barcelona, propiedad de la Compañía, que miden 20000 pies cuadrados de superficie. La maquinaria estará movida por turbinas, adoptándose todos los perfeccionamientos mecánicos para poner el establecimiento á la altura de los primeros de Europa. En los talleres de esta casa se construyen *absolutamente todas* las piezas de los pianos.

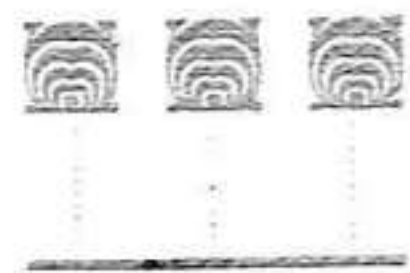
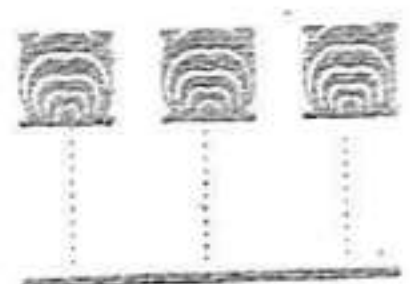
¿Qué tiene de extraño que con tales elementos consiga esta Casa triunfar é imponerse en el mercado mundial? Su victoria en la presente Exposición estaba prevista de antemano. Sin citar las recompensas alcanzadas en exposiciones de Londres, Lieje, Bruselas y otras varias, recordaremos tan solo el triunfo de la marca Ortiz & Cussó en la Exposición de Milán, donde hubo de luchar con *treinta y tres* casas constructoras del renombre de la Pleyel, conquistando en buena lid el Gran Premio.

El Jurado madrileño se ha limitado á sancionar un fallo que ya había suscrito la afición. Le ha bastado al público una simple visita al *stand* para dar voto; aun sin oír los pianos presentados, pues harto comprende el menús lince que los constructores que cuidan con tal esmero de la forma, llevando el refinamiento y el buen gusto á los insignificantes detalles de ornamentación, han de atender con más solicitud é interés todavía al mecanismo del instrumento.

Nada se ha omitido para que estos pianos constituyan un bellissimo y lujoso mueble. Las maderas de nogal, palisandro, sicomoro, etc., se hallan avaloradas por primorosos trabajos de talla; las líneas generales, de exquisita elegancia, se separan de lo rutinario y corriente. Pueden señalarse, como modelos, el precioso piano de cola, estilo Luís XV, y el de estilo modernista, de notable trabajo de talla, presentados ambos en el *stand*.

No entra en nuestros propósitos hacer una descripción técnica del instrumento; haremos constar, sin embargo, que los pianos Ortiz & Cussó se distinguen por la claridad é intensidad de su sonido, de un timbre dulce y puro. Son los predilectos de muchos *virtuosos*, de reputación universal, tales como Pugno, Risler, Granados, Wánda, Landowska, etc. Nuestro insigne Malats dice de ellos que son *una creación*.

De la fama que han conquistado estos pianos se puede juzgar por la demanda enorme del Extranjero. La exportación á América es tan considerable como la que se hace á Europa.»

Per aquet brillant triomf, tota la premsa madrilenya ha dedicat llargs articles encomiàstics a nostres distingits amics els directors de la Societat Franco Hispano Americano senyors Ortiz & Cussó, y a les moltes felicitacions rebudes hi unim de cor la nostra molt entusiasta com merescuda.

Noves

Ab *Boheme*, la obra salvadora per l'empresa, acabà la temporada d'Opera al nostre Teatre. L'èxit fou gran per tots els artistes com poc atent el nostre públic en compensar els sacrificis de l'empresa.

Ni l'obra del genial Wagner *Lohengrin*, ni l'estreno de la *Tosca*, foren prou garantia pera atreurer concurrència, y una vegada més ha quedat demostrada l'apatia del públic gironí.

L'empresa Oviedo y Comp.^a, no contava ab l'incultura del nostre poble, y guiat, per un entusiasme que nosaltres aplaudim, esdevingué el fracàs material complet, que de veres ho lamentem.

Si l'empresa Oviedo prossegueix per aquest camí, li augurem resultats poc pràctics, mes si pel contrari, ens condemna a perpètuus Ernani, Trovador, Ballo, etz., etz., tal vegada veuria confirmats els desitjos d'empresari.

Aquesta es la veritat, encara que lamentable al confesarho.

* * *

Foren molt aplaudides les orquestres La Principal de Sta Coloma de Farnés y la de Castelló de Ampuries contractades ab motiu de la festa major de Pals: entre altres, el solista de Violí Francesc Barbat (que forma part de la primera) executà ab gran maestria y afinació algunes pessas molt delicades y difícils, valentli nutrits aplausos. Aquest jove reuneix condicions ben recomanables presumintli un lloc distingit en l'art que professa.

* * *

De pas per Alemanya, s'aturà un dia entre nosaltres l' eminent mestre 'n Lassalle acompanyantlo en son viatge el notable compositor en Taltabull.

Foren a la estació a rebrels en Garreta y en Sobrequés quins junts visitaren les belleses de nostre Ciutat.

Celebrarem que la seva curta estada hagi sigut grata a tan ilustres hoste .

* * *

Ha sigut nomenat director de la orquestra "Muixins" de Sabadell, nostre distingit amic el celebrat violinista en Josep Saló.

El felicitem.

DALMÁU CARLES & COMP.—GIRONA

Novetats Musicals de venda exclusiva de
la casa **Sobrequés & Reitg de Girona**

ACABA DE PUBLICARSE:

L' éxit més gran de en Josep Serra

Visió

SARDANA LLARGA PERA PIANO

PREU: 1'50 PESSETES

MÚSICA PERA LA FESTIVITAT DE NADAL

	<u>Ptes.</u>	<u>Cts.</u>
CASANOVAS (V.)		
<i>Vamos pastorillos</i> (a dues veus)	1	
<i>Misa pastoril</i> (a dues veus)	4	
MILLET (L.)		
<i>El Niño Dios</i> (cansó de Nadal)	1	
PEDRELL (F.)		
<i>El Santo Nombre de Jesús.</i>	2	50
TORRES (B.)		
<i>Venid pastorillos</i> (a solo y chor)	1	
VILASECA (J.)		
<i>Al Niño Jesús</i> (a solo y chor)	1	
RIAL (J.)		
<i>Convite de Jesús</i> (a una veu)	1	

SARDANES

CASADEMONT C.		
<i>Recòrts d' Ampurdá</i>	2	
<i>Alegroya</i> (premiada)	2	
<i>Tristoya</i> (popular)	2	
JUNCÁ A.		
<i>La Font d' en Pericot</i> (premiada)	2	
RIGAU (P.)		
<i>Bresol de Catalunya.</i>	1	50
<i>L' Arc de San Martí</i> (segona edició)	1	50
SERRA J.		
<i>Roses Pàlides</i>	1	50
<i>Cercant l' Amor</i>	1	50
<i>Melangla</i>	2	
<i>Ideal</i> (premiada)	2	

Els pedidos, **SOBREQUÉS & REITG.—GIRONA**

GRAN CASA EDITORIAL

Música de totes les edicions del mon

Sobrequés & Reitg.—GIRONA

TALLER DE REPARACIONS Y AFINACIONES
PIANOS DE LLOGUER A MANUBRI Y TECLAT
DESDE 12 PESETAS MENSUALS

Pianos y Armoniums Ortiz & Cussó

Ventas al comptat y a plassos

Instruments. Gramophons ab gran existencia

DE DISCS

EL PREDOMINI DE LES MARQUES DE PIANO ES AVUY LA DE

Ortiz & Cussó

Les eminencies pianístiques, Risler, Malats,
Granados, Pugno, Calado, Vidiella, Wanda
Landowska, Marshall, etz., etz., executan
sos concerts y recomenan els pianos

Ortiz & Cussó

Premiat ab totes les exposicions y últimament
a Milán amb el **GRAN PRIX**

Fábrica y salons-Ramalleras del 19 al 25-Barcelona